

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב
עורך: מנחם ברוד

יש חדש

פעילות ט"ו בשבט

בתי חב"ד ברחבי הארץ מקיימים פעילות מיוחדת לרגל ט"ו בשבט. המרכז לעזרי שליחות הפיק עלונים מיוחדים למבוגרים ולילדים, ובהם מוסברת משמעותו של ט"ו בשבט ומובאים דברים על המצוות התלויות בארץ ואהבת ארץ ישראל. כמו כן הופיע מדריך נרחב על ט"ו בשבט.

חנוכת הבית במודיעין

ביום ראשון הקרוב, י"ד בשבט (24.1), ייערך בעיר מודיעין חנוכת בית חב"ד החדש ובית הכנסת 'אוהלי מנחם', ברחוב עמק איילון 21 בעיר. חנוכת הבית תהיה אי"ה בשעה 6:30 בערב, במעמד הרב הראשי לישראל, ראש העיר ואישי ציבור נוספים. את הערב ינעימו הזמר אוהד מושקוביץ ומקהלת שירת מודיעין, בליווי החזן יהודה רוטנר. טל' 052-6816969.

סוד הרמוניה

הגב' אסתר מונוביץ מגישה ערכת קלפים ייחודית - בסוד הזוגיות ההרמונית. הערכה מאפשרת להתבונן בנקודות תורפה ואור בחיי הזוגיות, ומשם לראות כיצד להביא לידי זוגיות הרמונית. החכמה האלוקית המסתתרת בתוך המילים מגלה מחדש את משמעותם העמוקה של הנישואין, על-פי הקבלה והחסידות. טל' 054-5419719.

זמני השבוע

נירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:43	5:15	5:39	4:55
5:46	6:19	6:33	5:54

336 בתי חב"ד לשיירותכם *3770 מוקד חב"ד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
טל' 972-72-2770100 • פקס' 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

להתקדם ולצמוח בלי לגדוע

כמו העץ, היהדות מתפתחת ומתקדמת מדור לדור. היא מגיבה על אתגרי השעה בגילוי חלקים בתורה הנחוצים במיוחד כדי לעמוד באתגרים האלה

עץ עתיק ליד מצודת כוח בצפון. שורשים איתנים (צילום: אבי אביב)

בעיני מנגחי היהדות. למה הם מתכוונים כשהם דורשים התקדמות? לקיצוץ ענפים ולגדיעת נטיעות. אם תורידו כמה מצוות, תבטלו כמה איסורים, תתעלמו מכמה פסוקים - אראז ירימו אתכם על נס ויהללו את ה'הישג' הגדול של 'היהדות המתקדמת', ש'אינה קופאת על שמריה'. אלא שזו אינה צמיחה אלא חורבן ועקירה.

פרנסה לארכאולוגים

באחת מוועידות הקיבוץ הארצי, לפני שנים, הכה על חטא אחד מהוגי הדעות של התנועה: "הרסנו את העולם הישן מתוך רצון לבנות עולם חדש, אבל לא השכלנו להבין שמחורבות יש פרנסה רק לארכאולוגים". והוא צדק. גדיעת האילן אינה התקדמות ואינה התפתחות. קיצוץ בנטיעות הוא הרס וחורבן, לא פריחה וצמיחה.

היהדות מתפתחת ומתקדמת מדור לדור. היא מגיבה על אתגרי השעה בגילוי חלקים בתורה הנחוצים במיוחד כדי לעמוד באתגרים האלה. אל מול תחלואי העולם המודרני הצמיחה היהדות את תורת החסידות, שהפיחה רוח חיים בחיי היהודי. זו הצמיחה האמיתית וזו ההתקדמות האמיתית.

התורה היא עץ חיים, בעל חיוניות בלתי מוגבלת. בכוחה להאיר את דרכנו בכל התקופות ובכל המקומות, לצמוח ולפרוח ולהניב פרי הילולים. לנו הזכות להיות שותפים לצמיחה ולכלוב האלה, על-ידי עיסוק בתורה מתוך נאמנות לעקרונותיה ולדרכה.

העולם בעידן המודרני סוגר לקדמה. הוא מטפח תפ"י שה שכל מה שטופח ונבנה בעבר הוא ארכאי ולא רלוונטי. התקדמות, על-פי השקפה זו, מש' מעוטה מחיקת העבר ובריאת עולם חדש, וכל המרבה בניתוח ערכי האתמול - הרי זה משובח.

יוצריה של השקפת עולם זו שוכחים שהחשבון יוגש להם מהר מאוד. הלא בעוד שנים אחדות בלבד יהיו הם עצמם שייכים לעולם האתמול, והדור הצעיר יראה אותם בלתי

רלוונטיים לעולם העכשווי. כי זו כל התורה כולה - לבזו להישגי העבר ולהתהלך בתחושה שהאור הגדול נתגלה רק לנו, כאן ועכשיו.

עץ עתיק ושורשי

ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, מפנה את מבטינו אל עולם הצומח, ומאפשר לנו לראות מהי התקדמות אמיתית. אכן, אין לדרוך במקום. צריך תמיד להתקדם, לצמוח, לשגשג. אבל צמיחה אמיתית אין משמעותה גדיעת הגזע, אלא הצמחת ענפים חדשים, עלים חדשים ופירות חדשים מתוך אותו גזע עצמו.

העץ אינו משנה את מהותו ואת תכונותיו הבסיסיות עם תחלופת הדורות, אלא מפתח ומרחיב אותן, וזו תפארתו האמיתית. יתרה מזו, נהוג למדוד את שנותיו של העץ לפי שכבות גזע, שכן בכל שנה הוא מוסיף שכבה חדשה. לכן אנו מתרגשים למראה עצים עתיקים, והם בעבורנו סמל לשורשיות.

זו צמיחה אמיתית, וזו גם דרכה של היהדות. בכל דור ודור מונח על בניין היהדות עוד נדבך. כך התעשרנו במשנה, בתלמוד, ברמב"ם, בפירוש רש"י, בספרות החקירה והמוסר, הקבלה והחסידות. היהדות מתרחבת, מסתעפת, מתעשרת, מעמיקה ומקבלת פנים רבות ומגוונות. לוי היה קם היום לתחייה יהודי מדורות עבר הוא היה מביט בפליאה ובהשתאות בשפע העצום של הספרות התורנית המצוי בימינו.

אלא שהתקדמות זו אינה נחשבת להתקדמות

למה נחשון ולא משה

משה התפעל

עבודתו הרוחנית של שבט יהודה היא באופן של הודאה והסכמה. בזה הוא שונה מאחי הגדולים, המבטאים סוג של הכרה אישית. ראובן עניינו ראייה, "כִּי רָאָה ה' בְּעַנְיִי"; שמעון – שמיעה, "כִּי שָׁמַע ה'". לוי עניינו קרבת ה', "לָלוּן אִישִׁי אֵלַי". ואולם הודאה משמעותה התבטלות מוחלטת, בלי קשר למידת ההבנה, ההכרה והקרבה.

לכן כששמע יהודה את ציווי ה', לא שקל שום שיקולים, גם לא את השיקול אם הקפיצה שלו ראשון לים נחשבת כ"מורה הלכה בפני רבו". הוא קפץ למים בלי שום שאלות ושיקולים. על כך נאמר "וְהָאִישׁ מָשָׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה", וכפי שמסביר רבנו הזקן שמשוה רבנו התפעל מעבודת מסירות הנפש של הדור האחרון של הגלות, מפני שמסירות הנפש, שלמעלה מכל שיקול, נעלית אף ממדרגת החכמה של משה רבנו.

(תורת מנחם, כרך לט, עמ' 60)

את ההוראה "וְיִסְעוּ"?

הוראת הקב"ה דרשה מסירות הנפש. משמעותה האמיתית של מסירות נפש היא שאדם מוסר את נפשו לגמרי ואינו שוקל שיקולים הגיוניים; הקב"ה ציווה וכך עושים, בלי שאלות ובלי חשבונות.

עבודת שבט יהודה

משה רבנו מייצג את החכמה האלוקית. הוא הבין כל דבר בחכמתו הגדולה, וביקש לדעת את סודו של כל דבר. לכן הקשה: "למה הרעותה לעם הזה?" – הוא ביקש להבין את ההיגיון האלוקי הטמון בגלות הקשה. משה רבנו נהג כך מפני שזו מהותו, מידת החכמה.

אך כדי לקפוץ לים, צעד שנראה חסר כל היגיון, היה צורך במסירות נפש, ולא בחכמה. זה היה עניינו של נחשון בן-עמינדב, ולכן הוא שקפץ ראשון לים. נחשון היה נשיא שבט יהודה, והשם יהודה הוא מלשון הודיה, כפי שאמרה לאה כשילדה אותו: "הִפַּעַם אוֹדָה אֶת ה'".

כאשר בני ישראל באו במיצר, כשהם בין הים לבין המצרים הרודפים אחריהם, צעק משה אל ה', והקב"ה השיב לו: "מַה תִּצְעַק אֵלַי? דַּבֵּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ!". הראשון שתרגם את ההוראה הלכה למעשה היה נחשון בן-עמינדב, נשיא שבט יהודה, שקפץ למים, ואחריו כל בני ישראל. אראז נבקע הים.

הגמרא במסכת סוטה מספרת שהשבטים עמדו והתנצחו זה עם זה מי יקפוץ ראשון לים (לשיטת רבי יהודה): "זה אומר אין אני יורד תחילה לים, וזה אומר אין אני יורד תחילה לים. מתוך שהיו עומדין ונוטלין עצה אלו באלו, קפץ נחשון בן-עמינדב וירד תחילה לים".

בלי שיקולים

כאן מתעוררת פליאה גדולה: הלוא ציווי הקב"ה "וְיִסְעוּ" ניתן למשה רבנו, ועמו היו אהרון הכהן ושבעים הזקנים. ובכל זאת, הראשון שקפץ למים היה נחשון בן-עמינדב! למה משה רבנו עצמו לא קפץ למים? וכיצד העז נחשון להורות הלכה בפני רבו, שהשימע

אמרת השבוע

בכל מאודך

פעם אחת בא רבי מנחם נחום מצ'רנוביל, בעל 'מאור עיניים', לעיירה אחת, וגילה להפתעתו שאין בה מקווה טהרה. לתמיהתו השיבו לו שתושבי העיירה עניים ואין להם כסף לבניית מקווה. התושבים ציינו שיש בעיירה יהודי עשיר, אך הוא מסרב לתרום לבניית המקווה.

הלך הצדיק לאותו עשיר וניסה לשדלו לבנות את המקווה. השיב העשיר: "אם הרבי ייתן לי את חלקו בעולם הבא – אתרום את הכסף הדרוש לבניית המקווה".

אמר הצדיק: "הלוא אני אומר בכל יום 'ובכל מאודך', בכל ממונך, אבל מה הרבותא בכך, כשאין לי כסף. מהו רכושי? – חלקי בעולם הבא. ובכן, אני נותנו לך כדי לבנות את המקווה".

פתגם חסידי

מי שאין לו פרנסה, ברור לי ממה הוא חי – מאמונה וביטחון בה'; אבל מי שיש לו פרנסה – ממה הוא חי? (רבי שמחה בונים מפשיסחה)

מן המעיין

ביטחון | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

קטנות אמנה

"ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו" (שמות טז, ד). כל מי שיש לו מה לאכול היום ואומר 'מה אוכל למחר?', הרי זה מקטני אמונה.

(מדרש תנחומא)

מבחן השפע

"הנני ממטיר לכם לחם... למען אנסנו ה'לך בתורתך" (שמות טז, ד). כשהעני הוא ירא שמים אין בכך רבותא; כל העניים הם מטבעם יראי שמים. הניסיון האמיתי יהיה בשעה ש'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים'; רק אז אוכל לדעת אם אמנם יראים אתם באמת.

(בן פורת יוסף)

לזכור מתוך שובע

"ובבוקר תשבועו לחם וידעתם כי אני ה'" (שמות טז, ז). לאכול לחם לשובע ובכל זאת לזכור את ה' – זו רבותא!

(רבי נפתלי מרופשיץ)

עזרי מעם ה'

חסיד אחד התלונן לפני הרבי מהר"ש מליובאוויטש על מצבו הקשה בפרנסת ביתו, וסיים במילים "מאין יבוא עזרי" (תהילים קכא, יא). השיב לו הרבי: הלוא בהמשך נאמר "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ". הוא הזן והמפרנס את צבא השמים וצבא הארץ, לכל

בריה ובריה לפי צרכיה, בעתה ובזמנה.

כשאין מוצא

עיקר מידת הביטחון היא כאשר הבוטח אינו רואה בעיניו בשר שום מבוא ומוצא לישועתו, והוא בוטח בה' לבדו. חיזוק הביטחון הוא עלידי השמחה.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

תכלית בזמנה

בזמננו כבר בגיל הרך חושבים על 'תכלית'. עיקר שאיפתו ומבוקשו של נער צעיר היא להגיע למשרה נכבדה שיש עמה משכורת גבוהה ומובטחת. גישה זו בטעות יסודה. בראש ובראשונה חייב כל נער יהודי לקבל חינוך תורני עשיר, ורק אחר-כך יתחיל לחשוב על 'תכלית', והקב"ה, הזן והמפרנס את הכול, ודאי ימציא גם לו את פרנסתו בשפע.

(הרבי מליובאוויטש)

ביטחון במקומו

מצוות מידת הביטחון היא על עצמו בלבד, אך השימוש במידת הביטחון על מצוקותיו של הזולת – עברה הוא. מי שרואה בצרתו של חברו ואומר 'ודאי יעזור לו הקב"ה', זה רע גמור. צריכים להתאמץ בתפילה ובבקשת רחמים עליו.

(אגרות קודש)

שבועת ט"ו בשבט

החורף של שנת ת"ש פרש את כנפיו על תושבי גטו לודז'. חורף ראשון בתנאים הבלתיאפשריים. בכל יום נספרים מאות חללים שנכנעים לכפור ולרעב. קצבת המזון החודשית לנפש זעומה: מאה וחמישים גרם קמח, קילוגרם תפוחי אדמה וקילוגרם צנן קפוא ומקולקל. כל העצים בגטו נעקרו מן השורש, מתוך המאמצים הנואשים של היהודים להסיק את התנורים ולחמם מעט את בתיהם.

רבים השלימו עם מר גורלם, והמתינו בחוסר אונים לסוף המר. אולם היו מי שרוח החיים עדיין פיעמה בקרבם. אלו היו בני הנוער, שהתכנסו בשדות ה'מארשין' – אדמת ההפקר הסמוכה לגבול הגטו, ושם חיזקו איש את רעהו.

ט"ו בשבט התקרב. כמה נערים החליטו לחגוג אותו ויהי מה. בראש השנה לאילנות באו אל ה'מארשין', ובידי כל אחד ואחד מהם תקרובת – זה הביא תפוח אדמה, השני מעט קמח, שממנו אפו עוגיות קטנות, וגם האחים והאחיות הקטנים הצטרפו לחגיגה. זו הייתה החגיגה האחרונה בחייהם: כעבור שנה נלקחו כמעט כל הילדים להשמדה.

אחד הצעירים עלה בעבר לארץ ישראל, שב ללודז' כדי לסייע בהעלאת הוריו ארצה, ונלכד בזרועות המלחמה. הוא החל לספר מהנעשה בארץ, סוקר את החיים הלא-פשוטים של בני היישוב היהודי. הוא גם סיפר כיצד חוגגים בארץ ישראל את ט"ו בשבט.

תיאורו הציוריים שבו את לב הצעירים. הללו שכחו לפתע את המציאות העגומה, ובדמיונם ריחפו לעבר הארץ המובטחת. פתאום החלו לשיר. בתחילה היו הקולות מהוססים, אך מרגע לרגע גברה השירה. בשלב מסוים קמו ממקומותיהם והחלו לרקוד.

וכך נראה מחזה דמיוני בגטו לודז': חבורת צעירים רוקדת בהתלהבות. בשעת הריקוד נשבעו הצעירים איש לרעהו: "לא ניכנע בקלות! לא ניתן נפשנו לרעב או לרוצחים הגרמנים!".

המסיבה נסתיימה. הצעירים שבו לחיי הסבל בגטו. אולם התרוממות הרוח של אותו יום ליוותה אותם בהמשך גלגוליהם, כאשר הוגלו למחנות הכפייה. גם שם, ברגעי השפל הגדולים ביותר, זכרו את השבועה, וזו העניקה להם חוסן נפשי

והצילה אותם מפני שקיעה בייאוש.

השנים חלפו. כמה מהם הצליחו לשרוד. בחורף תש"ה, לקראת סוף המלחמה, היו עובדי כפייה במחנה גרליץ, שאליו הועברו מאושוויץ. את רוב שעות היממה בילו בבית חרושת גדול לנשק, ששם אולצו לייצר נשק

בעבור אויביהם.

יום אחד נשמעו פיצוצים עזים. לאחר זמן התברר כי הרוסים פתחו במתקפה עזה, והם מעמיקים לתוך פולין. קולות הנפץ קרבו והלכו. בלילה כבר נשמעה אש התותחים היטב, והעידה על התקדמות

המתקפה הרוסית. עתה היה המפעל בטווח האש, והפגזים שהומטרו על סביבתו הרעידו את כתליו.

התקווה החלה לפעם בלב היהודים. ריח אבק השרפה נמהל בריח השחרור הקרב. האומנם יובסו הגרמנים הארורים?

אויזו נשמעה הפקודה: "מתפנים אל חבל הסודטים! להסתדר בטור!". בתוך זמן קצר החלה התהלכה בדרכה. מזג האוויר היה קשה. האסירים התקשו לבוסס בשלג בנעליהם הקרועות. היו שבחרו לחלוץ את נעלי האסירים העשויות עץ ולצעוד יחפים. פיגור בקצב ההליכה פירושו היה מוות בירייה.

רבים מן האומללים, שהצליחו לשרוד מאימי המלחמה, כשלו ברגעים הקשים האלה. כוחם לא עמד להם והם קרסו, חסרי כל יכולת גופנית ונפשית להיאבק על חייהם.

לפתע נשמע קולו של משה 'הלוח'. כך כונה, בשל יכולתו לזכור את כל מועדי לוח השנה היהודי. "ודעים אתם איזה יום היום?" הוא קורא, בעוד האסירים פוסעים בכבדות. "היום ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות! בארץ ישראל מתחדשים עתה האילנות. גם הפריחה שלנו מתחדשת היום. עלינו להחזיק מעמד. להיאחז בכוחותינו האחרונים. לא להתייאש!".

דממה שוררת בין שורות ההולכים. הרוח מצליפה על פניהם, מרעידה את כתנות האסירים הדקות. איש אינו מוציא הגה. כל טיפת אנרגייה מנוצלת למאמץ ההישרדות האחרון.

משה 'הלוח' מורה באצבעו לעבר הכביש שמתמלא במשפחות גרמניות הנמלטות מפחד הרוסים הקרבים, ואומר: "הלוא אנו רואים במפלת הגרמנים".

באותו רגע נפסקת לפתע סופת השלגים. הרוח דועכת. ההליכה נעשית קלה יותר. משב של עידוד חולף בין האסירים. יוצאי גטו לודז' נזכרים בט"ו בשבט של שנת ת"ש, ובהבטחה שנשבעו איש לרעהו. "לא להיכנע!", הם לוחשים איש באוזני רעהו. כוחות מחודשים נמסכים בהם. מאושישים הם ממשיכים בדרכם.

עדיין לא בא קץ לסבלם. לאחר הגעתם אל היעד הם נשלחים בחזרה לגרליץ, ושם נאלצים לעסוק בחפירת בונקרים. כמה מהם אף מקפדים את חייהם בהפצצות הצבא הרוסי. אך כעבור זמן מגיעה בשורת השחרור. את ט"ו בשבט הבא כמה מהם כבר יחגגו בארץ ישראל.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

מעלת הצומח

ראש השנה לאילנות מפנה את תשומת ליבנו אל עולם הצומח. גם האדם, נזר הבריאה, זקוק ללחם הבא מהצומח לצורך קיומו. מה יש בצמח שאין בנו עצמנו?

מעניין שככל שאנו יורדים בסולם הבריאה, עולה החשיבות התזונתית של הדברים. הברש (שהוא מסוג ה'חי') אינו משביע את האדם כמו הלחם (שהוא מסוג ה'צומח'); והלחם חשוב לאדם פחות מהמים, שבלעדיהם אין האדם יכול להתקיים אפילו זמן קצר (ומים הרי הם 'דומם'). נמצא אפוא שהאדם זקוק לצורך קיומו למזון הלקוח מהסוגים הנמוכים ביותר של הבריאה. למה זה כך?

רעב לניצוצות

מוסבר בתורת הקבלה והחסידות שההזדקקות של האדם למזון נובעת מהימצאות ניצוצות אלוקיים באותו מזון. נשמת האדם שואפת לקבל את הניצוצות הללו, ולכן האדם זקוק למזון.

רעיון זה מרומז בפסוק (עקב חג): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם". לא הלחם לבדו, החומריות של הלחם, הוא המחיה את האדם, אלא "מוצא פי ה'", היינו הניצוץ האלוקי שבלחם – הוא המעניק לו את החיות. כשהאדם אוכל או שותה, נשמתו 'רוכשת' את הניצוצות האלוקיים שהיו חבויים באותו מאכל או משקה, ובכך נסגר מעגל: הניצוצות הללו נגאלים על ידי התכללותם בנשמת האדם, וכך הנשמה 'ניזונה' מהם.

כאן, מתברר, יש יתרון לברואים הנחותים דווקא. הניצוצות האלוקיים הטמונים בסוג ה'דומם' גבוהים מן הניצוצות שבסוג ה'צומח'; ואלה החבויים בסוג ה'צומח' נעלים מן המצויים בסוג ה'חי'. עניין זה מוסבר על-פי משל 'החומה'. כאשר חומת אבנים מתמוטטת, האבנים שהיו בתחתיתה נופלות קרוב ואינן מתרחקות כל-כך. דווקא האבנים שהיו בראש החומה הן הנופלות רחוק ביותר. כאשר אנו מוצאים אבן במרחק גדול מהחומה, אות הוא שבמקור היא הייתה בראש החומה, ולכן נפלה רחוק כל-כך.

גם בבריאה שולט אותו עיקרון: הניצוצות האלוקיים הגבוהים ביותר נפלו לברואים הנחותים ביותר. לכן הניצוצות ב'דומם' גבוהים יותר (מבחינת שורשם) מהניצוצות שב'צומח' וב'חי', וכך הלאה. נשמת האדם רוצה להשיג את הניצוצות הללו, ולכן האדם זקוק למזון, הלקוח דווקא מהברואים הנחותים יותר. וכפי שפירש הבעש"ט את הפסוק (תהילים קז), "רעבים גם צמאים, נפשם בהם תתעטף": מדוע הם רעבים וצמאים? מפני ש"נפשם תתעטף" – נשמתם היא הרעבה לניצוצות האלוקיים שבמזון.

השינוי העתידי

מציאות זו אמורה להשתנות לעתיד לבוא. תהליך בירור הניצוצות יגיע לסיומו, ולא יהיה עוד צורך להזין את הנפש בניצוצות הקדושה הטמונים במזון. הנפש תחיה אז מגילוי עצמותו של הקב"ה שיאיר בגוף הגשמי, מכיוון שאז תתגלה מעלתה של המציאות הגשמית.

בזמן הגאולה הקב"ה בכבודו ובעצמו יתגלה בעולם, וממילא תתגלה עליונותו של הגוף הגשמי. שורשו של הגוף נעלה לאין ערוך מזה של הנשמה. בעוד הנשמה נלקחה מאורו של הקב"ה, הגוף הגשמי שורשו מעצמותו יתברך, שרק בכוחו ויכולתו לברוא יש גשמי מאין ואפס.

בימינו מוסתרת עליונות זו של הגוף ושל הגשמיות, ולהפך, הגשמיות נחותה מהרוחניות; אולם לעתיד לבוא, לאחר שהעולם יזדכך ויהיה כלי לגילוי האמת המוחלטת – תתגלה המעלה העצומה של הגשמיות, עד שהרוחניות תשאב את חיותה ממנה. לכן באותו זמן תחול הנשמה מלהחיות את הגוף, אלא היא עצמה תקבל את חיותה מהגוף הגשמי.

צמחים שנשתבחה בהם ארץ ישראל

כאשר הד"ר אמיר קיטרון מתהלך בשבילי ארץ ישראל, עיניו סורקות את צמחי הבר. הוא רואה בהם עולם מופלא, שיש בו כדי להביא מזור לרבים מתחלואי האדם. קיטרון, תושב טנא' עומרי, ד"ר להנדסה כימית, עבד בתעשייה הכימית. הוא נחשף לפעילותה של חברת 'עשבי קדם', שהחלה בהפקת תכשירי מרפא מצמחי מזרח הר חברון, והתלהב.

קיטרון נעשה המנהל המדעי הראשון של מרכז מחקר ופיתוח שעוסק בחקר הצמחים האלה למטרות מרפא. מרכז המחקר פועל כיום בקריית ארבע, ובראשו הד"ר יונתן גורליק, מדען שעלה מארה"ב וחיפש מכוון מחקר שיעסוק בסגולות הרפואיות של צמחי התנ"ך.

אקלים ייחודי

מה מיוחד במזרח הר חברון? הוא מסביר: "האקלים היבש והקריר מאפשר הצטברות של רכיבים ריחניים רבים בבלוטות שמן על קצות השערות של צמחי אזוב, לענה ואחרים, וגם של צמחים שהבאנו מחוץ לארץ".

נתוני המחקר המקיף שערך מרתקים: "מצאנו שצמחים מייצרים חומרים שעוזרים להם לוות גדילה. לחומרים אלו יש יישום רפואי, למשל בטיפול בדלקות, לצימוח שיער, לדיכוי וירוסים מסויימים וסוגי סרטן. הצמחים מייצרים חומרים שמפריעים לשכפול של וירוסים, והם יכולים לסייע בכלימת תאים ממאירים".

הצמח כמפעל מופלא

לדבריו, ההתיישבות היהודית מצילה זני צמחים רבים: "צמחים מועילים רבים היו בסכנת הכחדה בשל רעיית יתר של הבדואים, והחריש

מעצמה של צמחים

"יש מדרש שארץ ישראל משקפת את התבל מבחינת מגוון הצמחים שיכולים לגדול בה", אומר קיטרון. "ואכן, מגוון הצמחים שקיים בארץ עצום - כשלושת אלפים מינים של צמחי בר, המייצגים משפחות רבות של צמחים בעולם, עם שלל תועלות רפואיות".

קיטרון מספק הצצה לסוגי הצמחים הייחודיים שמגדל המפעל בהרי חברון: "לשון הפר (אשר נמצא שהוא מצמיח שיער ומשקם רב עוצמה של פצעים); לענת יהודה - צמח שדוחה

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

סיום ברכה רביעית

שאלה: בברכת המזון יש ארבע ברכות, אך הרביעית אינה מסתיימת ב"ברוך אתה ה'". היכן היא מסתיימת?

תשובה: הסיבה ההיסטורית מדוע ברכה זו אינה חותמת ב'ברוך' היא מפני שבתחילה היו בברכת המזון שלוש ברכות בלבד (שעיקרן מן התורה). לאחר זמן תיקנו חז"ל (ביבנה, כשניתנו הרוגי ביתר לקבורה) ברכה זו ב'מטבע קצר', היינו "ברוך... הטוב והמיטיב" בלבד, ואחר כך הוסיפו בה דברים (שלוש מלכויות, שלוש הטבות ושלוש גמולות), ולכן לא תיקנו לה סיום כרגיל.

מזמן התלמוד מוסיפים את בקשות 'הרחמן'. רבנו יחיאל פקפק בריבוי הבקשות, מחשש הפסק בין ברכת המזון לשתיית כוס היין שעליה בירכו אותה.

"היישובים היהודיים הצילו זנים רבים". הד"ר קיטרון

שעושים ערביי האזור, ממניעים פוליטיים. היישובים היהודיים הצילו זנים רבים, ובסיוע הציפורים שמלקטות זרעים ומגיעות לעצים שנשתלו ביישובים, נהפכו היישובים לשמורות טבע של ממש. אנו פועלים להרחבת שטחי הגידול המוגנים של הצמחים, לצד מחקרים לפיתוח תרופות מצמחי הארץ הייחודיים".

הד"ר קיטרון מלא התפעלות מעולם הצמחים: "כמעט כל עשב ושיח הוא למעשה מפעל מופלא שמייצר אלפי חומרים, והכול בשקט וכלי לפלוט שום מזהמים לסביבה".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

אך אחיו, בעל הטורים, יישב זאת, שהואיל ונהגו בבקשות אלה, נעשו כאילו הן מטופס הברכה, ואינן נחשבות הפסק.

כמה פוסקים כתבו שסיום הברכה הוא ב"אל יחסרנו", וה'חיי אדם' כתב לענות שם אמון (וכן נוהגים הספרדים אחר "וכל טוב" לפי נוסחם). אבל ברמב"ם משמע שלא לענות שם, וכן הנהיגו אדמו"רי חב"ד, ולדעתם האמן של סיום הברכה הוא אחר "ונאמר אמן" (שבסיום ברכת בעל הבית).

מקורות: ירושלמי תענית פ"ד ה"ד. ברכות מ"א. רמב"ם הל' ברכות פ"ב ה"ז, ואבן האזל שם. תוש"ע סי' קפט. שו"ע אדה"ז קפזא וסי' קפט. תה"ד סי' לט. א"ר ופרמ"ג קפט"א, והלכה ברורה שם, וש"נ. חיי אדם מ"א. רשימת היומן עמ' שפ"ו. אג"ק ח"ז עמ' רכח. ספר המנהגים חב"ד עמ' 22. סידור הרב רסקין עמ' שעו.

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

סיפורים שתאהבו

הכרך השני של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע'

70 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 352 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

